

Pracovná skupina: Prezídium COGECA, 26. novembra 2020

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Prezídium COGECA

Predsedal prezident Ramon Armengol (ES).

Schválenie bodov A

Návrh príspevku Copa a Cogeca do verejnej konzultácie k potenciálnemu legislatívnemu návrhu na doloženie ekologických tvrdení bol prijatý bez pripomienok.

Návrh príspevku Copa a Cogeca do verejnej konzultácie k téme Odlesňovanie a ničenie lesov – zníženie dopadov výrobkov predávaných v EÚ bol prijatý bez pripomienok.

Návrh pozičného dokumentu k európskemu zákonu o klíme sa zameriava na dôležitosť udržateľného prechodu so zodpovedajúcou finančnou podporou, zmieňuje nutnosť zaistiť spravodlivú hospodársku súťaž a zdôrazňuje kľúčovú úlohu poľnohospodárstva a lesníctva pri prírodných prepadoch uhlíka a zmierňovaní zmeny klímy. Návrh príspevku bol prijatý.

Návrh pokynov o partnerstve Copa a Cogeca a privilegovaných organizácií bol schválený aj napriek pripomienke PT, ktoré nesúhlasí so začlenením témy rozvoja vidieka do zoznamu prerokovávaných tém.

Schválenie bodu B

Návrh konkrétneho protokolu o spolupráci s britskou NFU bol vypracovaný v súlade s pokynmi z predchádzajúceho bodu. Návrh bol prijatý bez námietok.

Aktuálne informácie o legislatívnych procesoch týkajúcich sa SPP po roku 2020, o rozpočte EÚ a Európskej zelenej dohode

Sekretariát informoval o začatí trialógu medzi Parlamentom, Radou a Komisiou. Proces schvaľovania rozpočtu EÚ na obdobie 2021 – 2027 naďalej pokračuje, rokovania blokujú PL a HU, ktoré nesúhlasia s tým, aby bolo vyplácanie peňazí z fondov EÚ podmienené dodržiavaním princípov právneho štátu. Sekretariát upozornil na aktivity podpredsedu Komisie F. Timmermansa, ktorý sa kvôli Európskej zelenej dohode snaží ovplyvniť a spomaliť proces reformy SPP, aby ešte pred jej prijatím boli zverejnené legislatívne návrhy stratégií pre biodiverzitu a F2F. Sekretariát ho preto pozval na rokovanie dňa 3. 12. 2020, aby mu mohli znova predstaviť dopady Zelenej dohody na poľnohospodárstvo.

V diskusii zástupkyňa PT uviedla, že aj Parlament zdržuje proces reformy SPP, preto treba europoslancov vyzvať k urýchleniu procesu. SE reprezentant upozornil na stále bližšie väzby Timmermansa s mimovládnymi organizáciami a na jeho stretnutie s Gretou Thunbergovou. DE reprezentant uviedol, že ich predsedníctvo sa usiluje o pokrok v rokovaní trialógu. Tiež je pre nich neakceptovateľné správanie F. Timmermansa a úplne postrádajú reakciu komisára pre poľnohospodárstvo J. Wojciechowskiho. Stratégie pre biodiverzitu a F2F sú obyčajné stratégie bez právnej účinnosti a bez zverejnenia posúdenia dopadov, preto je neakceptovateľné, aby boli ciele týchto stratégií začlenené do trialógu o SPP.

Udržateľné financovanie

Sekretariát informoval o liste, ktorý zaslal komisárke McGuinnessovej s výzvou, aby neboli na investície v poľnohospodárstve kladené ďalšie požiadavky nad rámec SPP. Sekretariát varoval aj pred zneužitím kritérií udržateľnosti v prípade, ak sa Timmermansovi nepodariť presadiť ciele Zelené dohody pri trialógoch o SPP.

V diskusii SE reprezentant označil taxonómiu za veľmi dôležitú tému pre celé poľnohospodárstvo. Stanovené kritériá podľa neho predstavujú riziká, lebo úplne ignorujú prínosy biomateriálov, proces fotosyntézy, atď. Komisia predložila návrh delegovaného aktu, ktorý bude predstavovať ďalšiu administratívnu záťaž.

Stratégia EÚ v oblasti lesníctva

Komisia pripraví novú stratégiu lesníctva ako súčasť Európskej zelenej dohody. Oznámenie k stratégii by malo byť publikované v prvom štvrtroku 2021. Podľa Copa a Cogeca je kľúčové, aby stratégia zásadným spôsobom neovplyvňovala súčasné riadenie lesov jednoduchým zameraním sa na podporu biodiverzity. V tomto kontexte bol zaslaný list predsedníčke Európskej komisie.

Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach

Tento mechanizmus má znížiť riziko úniku uhlíka pri dovážanom tovare do EÚ a zaistiť rovnaké podmienky tak, že bude motivovať obchodných partnerov EÚ k zvýšeniu klimatických ambícií. Prezident Cogeca uviedol, že mechanizmus kompenzácie uhlíka predstavuje komplexnú tému, ktorá môže mať aj negatívne dopady na výrobné náklady poľnohospodárov. Vzhľadom na dôležitosť témy Copa a Cogeca vytvorili dočasnú pracovnú skupinu na sledovanie ďalšieho vývoja.

Informácie a výmena názorov na medzinárodný obchod

UK: Najdôležitejšou témou zostáva brexit, za hlavný problém v rokovaní označili prístup rybárov EÚ do britských vôd. Sekretariát v októbri pripravil spolu s kolegami z UK 17-stránkový dokument analyzujúci ekonomické dopady na špecifické sektory. Ďalej upozornil na Protokol o Írsku a Severnom Írsku, ktorý umožní poľnohospodárom Severného Írska „zostať v EÚ“. UK strana naďalej využíva existujúce obchodné dohody (CETA) ako základ rokovaní o svojich ďalších dohodách.

USA: Neočakávajú sa žiadne významné iniciatívy ohľadom medzinárodného obchodu. Podľa sekretariátu je ale nutné čo najskôr odstrániť obojstranné bariéry vo vzájomnom obchode, preto

plánujú apelovať na Komisiu a administratívu USA vyňať poľnohospodárske a potravinárske výrobky zo vzájomných obchodných sporov.

Nový Zéland a Austrália: Rokovania pokračujú.

Mexiko: Do konca roka by mala Komisia Rade predložiť finálnu dohodu.

Mercosur: Pre DE predsedníctvo nie je tento obchod prioritou a ani verejnosť dohodu nepodporuje.

WTO: Pekka Pesonen informoval o svojom plánovanom stretnutí so zástupcom Komisie ohľadom ďalšieho pokroku reformy WTO.

Na záver sekretariát informoval o zasadnutí Európskej rady 10. – 11. 12. 2020.

Diskusia s Bernardom Van Goethenom (DG SANTE) o výskyte AMO

(Celá prezentácia je priložená v prílohe k zápisu v českom jazyku.)

Zástupca DG SANTE na úvod prezentoval výskyt AMO v Ázii, kde je zasiahnutých 14 štátov, medzi nimi napr. Čína, Mongolsko, Vietnam, Kambodža, Hongkong, Indonézia, Laos.

V EÚ sa aktuálne AMO vyskytuje v LV, PL, LT, EE, RO, HU (iba u diviakov), BG, SK, GR, DE (iba u diviakov), IT a na Sardínii. Zdôraznil úspech CZ a BE, ktoré sa ako jediné štáty dokázali nákazy úspešne zbaviť.

Ďalej prezentoval počty a vývoj pozitívnych prípadov v EÚ, za dôležité označil fakt, že 95% výskytov AMO u domácich ošípaných v EÚ bolo potvrdených v malých chovoch (1 – 100 prasiat).

V DE bol AMO potvrdený 10. 9. 2020 7 km od PL hranice, ihneď boli zavedené opatrenia v súlade s právnymi predpismi EÚ. Nový výskyt AMO bol potvrdený 31. 10. 2020 v Sasku, celkovo je ovplyvnená veľmi obmedzená oblasť DE, žiadne ohnisko nie je u domácich ošípaných. Podľa DG SANTE boli DE authority dobre pripravené, za kľúčové označil zákaz loveckých aktivít v dotknutých zónach a zber tiel mŕtvych diviakov.

V BE bol AMO potvrdený v septembri 2018, zaviedol sa riadený odlov diviakov a aktívne sa vyhľadávali mŕtve telá diviakov, budovalo sa oplotenie, atď. Aktuálne neevidujú žiadne ohniská.

Ďalej referoval o dôležitosti vakcíny, bez ktorej nebude možné AMO úplne vykryžovať v širšom meradle. Komisia preto poskytuje finančné prostriedky vo výške desiatok miliónov eur na výskum vakcíny. V spolupráci s členskými štátmi reviduje legislatívny rámec harmonizovaných kontrolných opatrení pre AMO v EÚ, snaží sa o ich zjednodušenie, zefektívnenie a modernizáciu. Komisii pomáha Stála skupina odborníkov na AMO v Európe (SGE ASF). Opatrenia a ďalšie informácie publikuje Komisia na svojich webových stránkach.

Na záver informoval o aktuálnom výskyte jednotlivých vírusov vtácej chrípky v EÚ v NL, DE, DK, IE, FR, SE, BE a HR. Dôležité je, že nejde o vírusy spôsobujúce riziká pre človeka. Komisia vyzvala členské štáty na posilnenie ochranných opatrení. Aj informácie o výskyte vtácej chrípky publikuje Komisia na svojom webe.

Diskusia:

LT reprezentant upozornil na súčasný katastrofický pokles cien prasiat, kvôli ktorému hrozí úplné zničenie chovu ošípaných v LT.

Antonio Tavares informoval o veľkej kríze v sektore bravčového mäsa z dôvodu výskytu AMO v DE. WTO síce regionalizáciu akceptuje, ale pre sektor je kľúčové, aby ju akceptovali dôležití obchodní partneri a mohol pokračovať vývoz. Takisto je potrebné kompenzovať postihnutých poľnohospodárov.

Zástupca DG SANTE upozornil, že vďaka regionalizácii môže DE a mnoho iných štátov operovať na trhu, bohužiaľ, čo je možné dojednať napr. s Kanadou, nie je možné dojednať s Čínou. Ohľadom eradikácie AMO uviedol, že Komisia robí maximum, ale je to extrémne zložitý proces, pretože vírus pretrváva veľmi dlho nielen v mŕtvych telách zvierat, ale aj ich kostiach. Nikto nemôže fyzicky zvládnuť likvidáciu vo veľkých oblastiach.

Spoločné prezídiá COPA a COGECA

Informácie o dánskom odvetví noriek

DK reprezentant informoval o rozhodnutí vlády zakázať chov noriek z dôvodu prenosu mutácie vírusu SARS-CoV-2 na človeka. Vláda kvôli tomuto ohrozeniu reagovala rýchlo a aj zdravé zvieratá zlikvidovala viac-menej bez prijatia príslušnej právnej legislatívy (tá sa predkladá až teraz). Parlament rokuje o ekonomických kompenzáciách pre chovateľov. Aktuálne v DK zostávajú 2 farmy, chov noriek už nebude v DK povolený, bude protizákonný.

Diskusia s Norbertom Linsom (predseda DG AGRI) o reforme SPP 2020+

Norbert Lins stručne predstavil stanovisko Európskeho parlamentu (sám je europoslancom) k SPP 2020+, z najpodstatnejších tém sa zmienil o alokácii finančných prostriedkov SPP na ekologické opatrenia. Informoval o aktuálnej a často vyhrotenej diskusii o miere ekologických ambícií budúcej SPP, preto ocenil stretnutie Copa a Cogeca s F. Timmermansom. Zdôraznil, že je neobvyklé, aby bol podpredseda Komisie priamym účastníkom trialógu o SPP a oznámil, že Timmermans aj komisár Wojciechowski majú byť prítomní aj počas ďalších stretnutí trialógu. Ich prítomnosť spôsobuje, že diskusie sú z polovice verejné. Za ďalšiu neobvyklú vec označil zverejnenie dokumentu Working with Parliament and Council to make the CAP reform fit for the European Green Deal ešte pred začatím trialógov. Takisto označil za neobvyklé stretnutie Timmermansa s Gretou Thunbergovou a inými aktivistami, o ktorých boli hneď informované aj médiá. Z pohľadu N. Linsa je potrebné chrániť záujmy poľnohospodárov, preto uvítal stretnutie s Copa a Cogeca. Upozornil, že dohodu dosiahnutú v trialógu ešte musí odhlasovať Parlament.

Prezidentka Copa uvítala spoločný záujem podporiť európskych poľnohospodárov a upozornila na už dosiahnutý pokrok pri ochrane životného prostredia. Tiež odmietla Timmermansovu kritiku na adresu stanovísk Rady a Parlamentu s tým, že týmto prekročil hranice demokratických princípov v EÚ. Upozornila na skutočné riziká dopadov stratégií pre biodiverzitu a F2F, preto je nevyhnutné,

aby Komisia publikovala posúdenie dopadov. Na záver uviedla, že čím skôr sa trialóg skončí, tým menej priestoru bude mať Timmermans na ovplyvňovanie celého procesu.

Prezident Cogeca upozornil na dopadovú štúdiu Ministerstva poľnohospodárstva USA, podľa ktorých ciele stratégie F2F budú mať zásadný dopad na výrobu v EÚ. Je nevyhnutné tieto výstupy s Komisiou prejednať.

SE reprezentant zdôraznil dôležitosť rýchleho ukončenia rokovania trialógu, PL reprezentantka označila Timmermansovo počúvanie mladých aktivistov, ktorí nemajú predstavu o realite na farmách, za smutné. Vyjadrila taktiež súhlas s ochranou životného prostredia, ale je potrebné plniť aj primárny účel – vyrábať potraviny.

IE zástupca zdôraznil, že EÚ štátov je 27 a len 1 Timmermans, ocenil prácu Parlamentu a tiež odmietol využiť finančné prostriedky SPP na plnenie cieľov Zelenej dohody.

Norbert Lins v reakcii upozornil, že v Parlamente bola dosiahnutá 60 %-ná väčšina na prijatie stanoviska. Ocenil aj vyhlásenie predsedníčky Komisie U. von der Leyenovej, že Komisia o stiahnutí pôvodných návrhov SPP z roku 2018 neuvažuje. Upozornil aj na skutočnosť, že Rada aj Parlament požadujú dokonca vyššie environmentálne ambície než obsahoval pôvodný návrh. Ďalej sa zmienil, že výbor AGRI opakovane vyzýval Komisiu na predloženie posúdenia dopadov cieľov oboch stratégií a tiež sa nedá ignorovať ani spomenutá štúdia z USA. Poľnohospodárstvo musí mať možnosť rastu a ďalšieho rozvoja. Súčasné debaty sa však orientujú výlučne smerom k dopadom na životné prostredie a klímu a ignorujú sociálne a ekonomické aspekty. Na záver uviedol, že mnoho poslancov AGRI výboru to vidí podobne.

CZ zástupca sa kriticky vyjadril k údajom v dokumente Komisie, ktorý bol zverejnený pred začatím trialógov, konkrétne k informácii, že 80% finančných prostriedkov SPP poberá 20% veľkých príjemcov, čo označil za nepravdivé. Informoval o situácii v CZ, kde ľudia nechcú sami vykonávať poľnohospodársku činnosť na vrátenej pôde, preto vytvárajú nové poľnohospodárske družstvá. Nejde teda o jedného veľkého príjemcu podpory, ale o stovky malých skutočných vlastníkov. A aby mohli byť konkurencieschopní, poprosil o zohľadnenie reality pri budúcich rokovaniach zastropovania priamych platieb. Pokiaľ by malo byť povinné, poľnohospodári v CZ by museli začať deliť svoje podniky, čo je prakticky krok späť a malo by to negatívny dopad.

DE reprezentant (bývalý prezident Copa) podporil vyhlásenie CZ, zastropovanie označil za neakceptovateľné. Timmermansovu činnosť tiež nazval nedemokratickou. Je nutné, aby priame platby zostali priamymi platbami a min. 60% bolo určených na podporu základných príjmov poľnohospodárov

AT reprezentant tiež upozornil na strategickú dôležitosť sebestačnosti EÚ vo výrobe potravín, čo sa prejavilo najmä teraz, počas pandémie.

Odpovede N. Linsa k tejto časti otázok neboli z technických dôvodov tlmočené.